

Årsberetning for Udsatterådet 2021

Indhold

Formandens forord	2
Det kontinuerlige déjà vu.....	2
Om Udsatterådet.....	3
Udsatterådets mærkesager.....	3
Udsatterådets sammensætning	4
Udsatterådets medlemmer i 2021.....	4
Udsatterådets aktiviteter	5
Udsatterådets ordinære møder i 2021	5
Fulgt med omkring problematikken ved lukningen af bankernes kontantkasser.....	5
Rådet har presset på for en kortlægning af udsatte med grønlandsk baggrund der ikke modtager en kommunal indsats.....	6
Fulgt med på udviklingsområdet ved Otto Busses Vej med fokus på at sikre boliger til byens udsatte borgere.....	6
Rettet henvendelse til Rådet for Socialt Udsatte, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt beskæftigelsesministeren vedrørende sanktionering af socialt udsatte.....	6
Henvendelse til Socialborgmesteren vedrørende gadesover-problematikken	7
Udsatterådets spørgeskemaundersøgelse ifm. kommunalvalget 2021.....	8
Udsatterådets høringssvar	8
Udsatterådets høringssvar vedrørende kriterier for uddeling af § 18-midler for 2022	9
Udsatterådets høringssvar til vejledende visitationsgrundlag for servicelovens § 82.....	9
Udsatterådets høringssvar vedrørende kvalitetsstandard for hjælp i hverdagen 2022	9
Udsatterådets høringssvar vedrørende budget 2022	9

Formandens forord

Det kontinuerlige déjà vu

Når jeg ser tilbage på året 2021 er overskriften ovenfor meget dækkende. Nok var året stadig præget af Covid 19 - problemerne, men det, der fyldte i Udsatterådets arbejde, var arbejdet med Rådets mærkesager (se side 2).

Arbejdet hermed har stået på i årevis, hvilket ikke nødvendigvis skyldes Udsatterådets inkompetence 😊 men problemernes størrelse, kompleksitet og økonomiske implikationer. Og guderne skal vide, at det ikke er nemt at få drejet en supertanker som M/S Københavns Kommune, mens den ligger halvstrandet i den statslige Suez-kanal, der udgøres af serviceloft, anlægsloft, ikke hjælpsomme rammer for en lokal bolig-politik, københavnerbashing tilsat den almindelige træghed i tanken om at genvurdere egne hidtidige prioriteringer og organiseringer. Men som alle ved, kan dråben udhule stenen, hvis bare man gentager processen.

Og noget er ved at ske! Det virker som om, der er - om ikke hul igennem - så åbninger på flere områder:

- Besparellespresset er mildnet
- Udsatteenheden er sat i søen
- Ny hjemløsestrategi, med afsæt i statslige initiativer, er under udarbejdelse
- Borgervendte omstruktureringer i borgercentrene er i gang
- Boligpolitikken gentænkes
- Beskæftigelsesindsatsen for de svageste borgere gentænkes

For nu at nævne nogle områder.

Udsatterådet oplever i stigende grad at blive inviteret med til reformarbejdet, hvilket vi er glade for. En pointe kunne være, at jo tidligere Rådet bliver medinddraget jo bedre. Også samarbejdet med den kommunale forvaltning er i god gænge - tak for det!

Udsatterådet ser frem til et fortsat fremgangsrigt samarbejde med politikere og embedsmænd. Vi må nemlig ikke gå i stå i vores bestræbelser for at sikre, at København er en by for alle borgere, som i **ALLE!**

Peter Juul

Formand for Udsatterådet i Københavns Kommune

Om Udsatterådet

Københavns Kommune fik sit første udsatteråd i 2010. Udsatterådet har til opgave at give medindflydelse til udsatte borgere i København, og de organisationer der forsøger at skabe bedre vilkår for byens udsatte grupper. Derudover sikrer Udsatterådet, at udsatte borgere og fagpersoner bliver inddraget og hørt, når kommunale indsatser på udsatteområdet bliver til.

Rådet består af fagpersoner og repræsentanter for kommunens udsatte borgere, som sammen drøfter og kvalificerer initiativer og problemstillinger, der vedrører socialt udsatte i København.

Samtidig fungerer rådet som erfarings- og vidensressource for både politikere og embedsmænd i Københavns Kommune, og er i sidste ende med til at sikre en effektiv og kvalificeret indsats på udsatteområdet.

Udsatterådet kan diskutere alle kommunale indsatser, som har indflydelse på hverdagen for udsatte borgere i København. Typisk vil det være inden for områderne alkohol, stofbrug, prostitution, hjemløshed, etniske minoriteter og vold i nære relationer, men det kan også være inden for andre områder, som er relevante for byens udsatte grupper

Udsatterådets mærkesager

Herunder listes Udsatterådets mærkesager i vilkårlig rækkefølge:

- Flere midler til socialområdet og særligt udsatteområdet
- Bedre sagsbehandling til udsatte borgere
- Flere boliger til hjemløse
- Bedre indsats til gadesovere
- Flere tilbud målrettet udsatte borgere med grønlandsk baggrund
- Bedre indsats mod vold i nære relationer og i udsattemiljøet
- Mere fokus på udsatte familier og børnefattigdom
- Bedre adgang til behandling for borgere med svære misbrugsproblematikker
- Opprioriter investeringer i københavnske aktivitets- og samværstilbud
- Bevarelse af beskæftigelsesinitiativer i civilsamfundsorganisationer
- Opprioritering af indsatser med fokus på det sociale frikort

På Udsatterådets hjemmeside kan du læse mere om vores mærkesager og måderne, som vi arbejder med dem på. Link til hjemmesiden findes her: [Udsatterådet | Udsatterådet \(kk.dk\)](http://Udsatteradet.kk.dk)

Udsatterådets sammensætning

Udsatterådet består af 16 medlemmer inklusiv en formand. Medlemmerne repræsenterer organisationer i Københavns Kommune, som på hver sin måde kæmper for at skabe bedre vilkår for de socialt udsatte. Rådets medlemsorganisationer og formand er udpeget af Borgerrepræsentationen.

Udsatterådet, som blev nedsat af Borgerrepræsentationen i 2010, følger den kommunale valgperiode. Rådets funktionsperiode følger den kommunale valgperiode 2018 til 2021. Der skal derfor nedsættes et nyt Udsatteråd i forlængelse af kommunalvalget 2021.

Udsatterådets medlemmer i 2021

- Peter Juul - Formand
- Anja P. Bloch - Næstformand - Brugernes Akademi
- Dennis Jensen - Brugerforeningen
- Kira West - Reden
- Vibeke Vinter - Settlementet
- Andreas Dalsgaard - Koefods Skole
- Mirka Mozer - Indvandrerkvindecentret
- Nanna W. Gotfredsen - Gadejuristen
- Bo Heide-Jochimsen - Projekt UDENFOR
- Daniel Høybye - SAND
- Leise Johnsen - Det Grønlandske Hus
- Susanne Svenningsen - Mødrehjælpen
- Winnie Berndtson - Kirkens Korshær
- Nikolaj Olsen - WeShelter
- Brian Lentz - SydhavnsCompagniet
- Susanne Maria Lamhauge - Danner

Udsatterådets aktiviteter

I løbet af 2021 har Udsatterådet blandt andet:

- Fulgt problematikken ved lukningen af bankernes kontantkasser
- Presset på for en kortlægning af udsatte med grønlandsk baggrund, der ikke modtager en kommunal indsats
- Fulgt med på byudviklingsområdet ved Otto Busses Vej med fokus på at sikre boliger til byens udsatte borgere
- Rettet henvendelse til Rådet for socialt Udsatte, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt Beskæftigelsesministeren vedrørende sanktionering af udsatte
- Rettet henvendelse til Socialborgmesteren vedrørende gadesoverproblematikken
- Udarbejdet en spørgeskemaundersøgelse ifm. kommunalvalget 2021

Udsatterådets ordinære møder og de ovenfor udvalgte aktiviteter er nærmere beskrevet på de næste sider.

Udsatterådets ordinære møder i 2021

Udsatterådet afholdt i 2021 fire ordinære rådsmøder. Referater af alle rådsmøder kan findes på hjemmesiden [Udsatterådet | Udsatterådet \(kk.dk\)](#). Rådet mødtes d. 23. februar, d. 4. maj, d. 7. september og d. 16. november.

Fulgt med omkring problematikken ved lukningen af bankernes kontantkasser

Udsatterådet besluttede på det sidste udsatterådsmøde i 2020, at der skulle rettes henvendelse til Det Nationale Udsatteråd, da Rådet havde en stor bekymring omkring bankernes lukning. Bankernes lukning af deres kontantkasser gør det umuligt for socialt udsatte at få udbetalt deres offentlige ydelse og det er derfor vigtigt, at der findes en løsning på dette.

Det Nationale Råd var allerede opmærksomme på de problemstillinger og bekymringer som Rådet havde gjort sig. Udsatterådet arbejdede derfor i 2021 videre på at kontakte relevante aktører på området for at få afklaret hvilke initiativer og aftaler der var indgået for at finde en løsning på denne problematik. Rådet finder det fortsat vigtigt, at der i processen skabes god kommunikation med de berørte borgere i forhold hvilken løsning der findes, således de er klar over hvor de kan gå hen for at hæve deres ydelser kontant.

Rådet har presset på for en kortlægning af udsatte med grønlandsk baggrund der ikke modtager en kommunal indsats

Formålet med kortlægningen af udsatte med grønlandsk baggrund er, at få et overblik over antallet af udsatte og uregistrerede grønlændere, der ikke modtager en kommunal indsats, selvom de er målgruppen for indsatser. Gruppen er overrepræsenteret i udsatemiljøet og der er bekymring for gruppens fastlåste situation.

En reel viden om målgruppen og problemets omfang er en forudsætning for en målrettet indsats på området og hvilken kapacitet der skal være til rådighed, for at kunne rumme målgruppen. Kommunale og private aktører i København, vil på baggrund af kortlægningen, få et bedre grundlag at arbejde målrettet ud fra for at reducere graden af udsathed blandt grønlandske borgere. Der kan blive udarbejdet mere effektive arbejdsgange for gruppen og implementeres en større grad af forebyggelse, så værre grønlandske borgere på sigt ryger gennem huller i systemet. Kortlægningen af udsatte med grønlandsk baggrund blev ikke løftet på budgettet for 2022 hvorfor rådet fortsat vil arbejde for at denne kortlægning bliver udført.

Fulgt med på udviklingsområdet ved Otto Busses Vej med fokus på at sikre boliger til byens udsatte borgere

I slutningen af august 2020 deltog medlemmer af Udsatterådet i Københavns Kommune i Vesterbros Lokaludvalgs dialogmøde om byudviklingsområdet ved Otto Busses Vej.

Det fremgår af kommuneplanen, at den nye bydel skal være til glæde for alle københavnere og at der fra start skal indtænkes særligt sociale tilbud og eksempelvis skæve boliger ved udviklingen af Godsbaneterrænet.

Udsatterådet er optaget af, at der i udviklingen af området bliver plads til alle de forskellige befolkningsgrupper, som København rummer. Derfor følger Rådet med i arbejdet med byudviklingen og undersøger, om der er fokus på også at etablere boliger til byens udsatte borgere.

Rettet henvendelse til Rådet for Socialt Udsatte, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt beskæftigelsesministeren vedrørende sanktionering af socialt udsatte

Bekendtgørelsen om rådighed for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate, kan benyttes som hjemmel til sanktioner mod borgere, hvis det vurderes, at det vil fremme borgerens rådighed.

Rådet finder det stærkt kritisabelt, at der ikke er klare retningslinjer for hvornår en borgers situation undtager dem muligheden for sanktioner. Sanktioneringerne kan blive benyttet hvor det er yderst problematisk for de socialt udsatte og Udsatterådet er bekendt med flere tilfælde, hvor en sanktionering har haft en negativ konsekvens for borgeren. Selvom hjemløshed, misbrug og psykisk sygdom kan være grund til, at der ikke skal foretages sanktionering, er det Rådets erfaring, at der er flere tilfælde hvor fx borgere i misbrugsbehandling, som ikke er mødt til en aftale på jobcentret, er blevet mødt med sanktionering.

Derudover findes ingen evidens for at disse sanktioner øger rådigheden for borgerne. Denne praksis vil derimod presse borgeren unødvendigt og borgeren oplever det som et yderligere pres i en allerede udfordrende situation.

På denne baggrund har Udsatterådet, siden november 2020, løbende været i dialog med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen om de problemstillinger som denne bekendtgørelse rejser. Rådet ønsker en konkret beskrivelse af hvordan sagsbehandlere rådes eller oplæres til brugen af disse sanktioner, altså hvornår foretages og hvornår foretages der ikke sanktioner.

Problematikken er gældende på nationalt plan og derfor rettede Rådet henvendelse til Det Nationale Udsatteråd i 2021. Udsatterådet håber, at deres bekymringer bliver imødekommet og at Det Nationale udsatteråd vil gå ind i problemstillingen og bidrage til at ligge pres på politikerne.

Henvendelse til Socialborgmesteren vedrørende gadesover-problematikken

Udsatterådet rettede i april henvendelse til daværende Socialborgmester Mia Nyegaard, på baggrund af drøftelser af gadesovernes situation i København. I denne forbindelse blev projekt UDENFOR bedt om at formulere en samlet fremstilling af problemet, samt forslag til nødvendige forbedringer af Københavns Kommunes indsats på området.

I fremstillingen bliver det påpeget, at det er vigtigt at prioritere den opsøgende, relationsskabende og håndholdte indsats på gadeplan, da denne er afgørende for at nå særligt sårbare gadesovere i København. Kommunen skal være en inkluderende forgangsby, hvor myndigheder forbindes med hjælp frem for mistro og frygt. Derfor skal byens drift til alle tider varetages med omtanke for de mennesker, der er afhængige af offentlige faciliteter.

Københavns kommune bør styrke dialogen og samarbejdet mellem kommunale, regionale og statslige sundhedsaktører, for at sikre hjemløse borgere gode og helhedsorienterede sundhedstilbud. De hjemløse migranter uden fast ophold skal have gratis adgang til lægehjælp og behandling på sygehus samt mulighed for at opsøge overnatningstilbud og rådgivning uden frygt for udvisning. De boligrettede indsatser bør målrettes baseret på 'housing first' til alle borgere i hjemløshed, således gadesovere hjælpes direkte fra gaden til egen bolig eller permanent botilbud med massiv, social støtte. For denne gruppe bemærkes, at de tilgængelige, midlertidige hjemløseboformer ikke virker efter hensigten.

Udsatterådets spørgeskemaundersøgelse ifm. kommunalvalget 2021

Op til kommunalvalget blev der udsendt et spørgeskema til alle kandidater til Borgerrepræsentationen. Spørgeskemaet skulle afdække kandidaternes holdninger til socialområdet i København, samt specifikke områder eller problemstillinger, indenfor socialområdet.

Der var blandt respondenterne en generel høj interesse for socialområdet, og særligt 3 områder prioriteres højt: Udsatte familier og børnefattigdom, hjemløse og gadesovere-området, samt beskæftigelsesindsatser for udsatte borgere. Når det kommer til Udsatterådets egne mærkesager, afspejles politikernes høje prioritering af udsatte familier og børnefattigdom også i disse. Omvendt bliver "Flere tilbud og bedre hjælp målrettet udsatte borgere med grønlandsk baggrund" og "Opprioritering af indsatser med fokus på det sociale frikort" prioriteret lavest.

Udsatterådet vil benytte spørgeskemaets data i et velkomstbrev til det nye socialudvalg og Socialborgmester i 2022. Rådet lægger op til, at man i de nye budgetforhandlinger især tænker de mindre populære områder på socialområdet ind. Rådet vil opfordre til, at disse områder får en større politisk bevågenhed og konkret opfordrer rådet til, at Socialforvaltningen sikrer en stærkere opsøgende og håndholdt indsats. Der skal kigges på løsninger, som kan gøre det lettere for målgruppen at få foden indenfor på det københavnske arbejdsmarked samt få styrket deres sundhed.

Udsatterådets høringssvar

I 2021 afgav Udsatterådet en række høringssvar. Svarene omhandlede:

- Kriterier for uddeling af § 18-midler for 2022
- Vejledende visitationsgrundlag for servicelovens § 82
- Kvalitetsstandard for hjælp i hverdagen 2022
- Budget 2022

Indholdet i Udsatterådets høringssvar er kort opsummeret på de næste sider. Høringssvarene kan findes på Udsatterådets hjemmeside [Udsatterådet | Udsatterådet \(kk.dk\)](https://udsatteradet.kk.dk).

Udsatterådets høringssvar vedrørende kriterier for uddeling af § 18-midler for 2022

Udsatterådet afgav i januar 2021 et høringssvar vedrørende kriterierne for uddelingen af § 18-midler i 2022.

Udsatterådet støttede op om, at ansøgninger, som er målrettet projekter på socialområdet, bliver prioriteret i uddelingen af § 18-midler. Rådet anbefalede, at § 18-midlerne uddeles i både større og mindre bevillinger, som alle gælder i længerevarende perioder, da det understøtter etableringen af mere vedvarende og velforankrede projekter, som kan overgå til en mere sikker finansieringskilde.

Udsatterådets høringssvar til vejledende visitationsgrundlag for servicelovens § 82

Udsatterådet afgav i maj 2021, et høringssvar til det vejledende visitationsgrundlag for servicelovens §82 a, b og d i Borgercenter Voksne.

Rådet noterede, at det i vejledningen burde præciseres, hvem der er i målgruppen for støtte efter § 82, da det vil sikre korrekt visitationspraksis. Ydermere må brugen af § 82 ikke påvirke kommunal visitation og ydelse til § 85 området. Relationen mellem § 82 og § 85 ligeledes bør præciseres, så der ikke opstår en praksis hvor borgere som har behov for en § 85 indsats bliver visiteret til en § 82, samt at et forløb i regi af § 82, a, b og d ikke bliver en forudsætning for senere at få støtte efter § 85.

Udsatterådets høringssvar vedrørende kvalitetsstandard for hjælp i hverdagen 2022

I november 2021 afgav Udsatterådet høringssvar vedrørende Socialforvaltningens kvalitetsstandard for den sociale hjemmepleje *Hjælp i hverdagen 2022*.

Rådet påpegede, at materialet skal være lettilgængeligt med fokus på målgruppen. Specifikt bemærkede rådet, at klippekortsordningen er utilstrækkelig, hvis ikke besøgstiden i ordningen kan bringes betragteligt op, da udsatte borgere har brug for kontinuerligt samvær og støtte. Ydermere ønskede Rådet mere specifikation på punktet *hjælpemidler*, da det ikke tydeligt fremgik, hvilke hjælpemidler der er tekniske hjælpemidler og hvilke indbefatter egenbetaling.

Udsatterådets høringssvar vedrørende budget 2022

Udsatterådet har afgivet et høringssvar om materialet om Københavns Kommunes budget 2022. Rådet advarede imod besparelser på socialområdet og advokerede for,

at der i stedet satses investeringer i forebyggelse og støtte til udsatte borgere. Befolkningstilvæksten i byen stadig er stigende og Rådet oplever, at økonomien på socialområdet grundlæggende ikke er fulgt med befolkningstilvæksten over de seneste år.

Rådet opfordrer på denne baggrund Københavns Kommunes Borgerrepræsentation til at benytte budgetforhandlingerne til at sikre, at der tilføres de nødvendige midler til socialområdet gennem en generel omprioritering mellem forvaltningsområderne.